
**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
PROGRAMU SENIORALNEGO
DLA GMINY WEJHEROWO
NA LATA 2018-2020
STYCZEŃ – GRUDZIEŃ 2020**

Opr. Barbara Kreft



**Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
Wejherowo**

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
2. Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną	3
3. Podsumowanie	6

1. WSTĘP

Uchwałą Rady Gminy Wejherowo NR XXXIV/409/2017 z dnia 25 października 2017 r. przyjęto do realizacji Program Senioralny dla Gminy Wejherowo na lata 2018-2020. Opracowanie i realizacja Programu Senioralnego wynika przede wszystkim z kierunków interwencji dla poszczególnych obszarów ujętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wejherowo na lata 2014-2020, a także rekomendacji jakie zostały wypracowane w Ocenie zasobów pomocy społecznej Gminy Wejherowo za rok 2019. Dokument jest spójny z założeniami Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020 oraz Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2013-2020. Nadrzędnym celem programu jest poprawa jakości życia osób starszych poprzez uzyskanie wsparcia w utrzymaniu samodzielności i niezależności oraz włączeniu się w aktywizację społeczną i integrację ze środowiskiem lokalnym. Program jest finansowany ze środków samorządowych. Na realizację Programu w 2020 roku zaplanowano kwotę 20 001 zł.

Działania przewidziane w programie zaplanowane są w oparciu o priorytety wskazane w Uchwale nr 239 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej osób starszych na lata 2014-2020.

W dniu 28 grudnia 2020r. podjęto Uchwałą Nr XXII/281/2020 Rady Gminy Wejherowo w sprawie uchwalenia Programu Senioralnego dla gminy Wejherowo na lata 2021-2024.

2. POPRAWA JAKOŚCI I POZIOMU ŻYCIA OSÓB STARSZYCH DLA GODNEGO STARZENIA SIĘ POPRZEZ AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNĄ

W ramach działań na rzecz poprawy aktywności społecznej osób starszych w latach 2018-2020 prowadzono różne formy edukacji formalnej i poza formalnej, które pozwoliły na aktywne włączenie się w życie społeczności lokalnych.

W roku 2020 planowano kontynuację rozpoczętych w 2018r. oraz 2019r. działań, m.in. kontynuację działalność Klubu Seniora w Bieszkowicach, rozwój wolontariatu opiekuńczego, działania organizacji czasu wolnego i integracji ze środowiskiem lokalnym również w ramach wymiany międzypokoleniowej. jednak pandemia uniemożliwiła ich zrealizowanie.

Należy wskazać, iż działalność Klubu Seniora w Bieszkowicach, który rozpoczął swoją działalność w 2019r., w związku z trwającym zagrożeniem epidemicznym oraz zgodnie z wprowadzonymi ograniczeniami i obowiązującymi wytycznymi Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Ministerstwa Zdrowia oraz Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, czasowo była zawieszona.

W okresie od stycznia do grudnia odbyło się wyłącznie 12 spotkań, łącznie 36 godzin zajęć przez okres 3 miesięcy. W spotkaniach uczestniczyło 11 seniorów. Zajęcia dla Seniorów odbywały się raz w tygodniu po 3 godziny. Tematyka spotkań dostosowywana była do zainteresowań, potrzeb i możliwości uczestników. Między innymi odbywały się zajęcia plastyczne np. decoupage, gry w karty oraz planszowe. Klub stał się również miejscem spotkań i rozmów dla seniorów. Podczas spotkań zapewniany był drobny poczęstunek. W ramach Programu Senioralnego zatrudniono Wychowawcę kierującego działalnością Klubu. Ponadto Klub doposażono w różnego rodzaju gry do użytku osób uczestniczących w zajęciach.

Pomimo, iż zajęcia w Klubie Seniora nie mogły być realizowane pracownicy ośrodka pozostawali w stałym kontakcie z uczestnikami klubu, zwłaszcza wykorzystując formy komunikowania się na odległość i rozmowy telefoniczne.

W ramach tworzenia warunków dla rozwoju różnych form aktywności osób starszych w tym aktywności turystyczno-rekreacyjnej oraz udziału w zajęciach w obszarze kultury zaplanowano w 2020r. realizację 2 wycieczek integracyjnych, a także udział w seansie filmowym z okazji Ogólnopolskiego Dnia

Seniora w Wejherowskim Centrum Kultury wraz z poczęstunkiem. Ze względu na pandemię zadań tych nie zrealizowano.

W 2020r. kontynuowano działalność Lokalnego Wolontariatu Opiekuńczego, którego celem jest:

- 1.pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, w szczególności osobom niepełnosprawnym, starszym, przewlekle chorym, rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
2. rozwój i promocja idei wolontariatu na terenie Gminy Wejherowo;
3. kształtowanie pozytywnych postaw członków społeczności lokalnej w stosunku do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zawarto 6 porozumień z wolontariuszami. Wolontariusze wspierali działalność Placówek Wsparcia Dziennego, Klubów Gier oraz osoby starsze na terenie gminy. W Międzynarodowym Dniu Wolontariusza (6 grudnia) nie zorganizowano spotkania ale przekazano podziękowania Dyrektora GOPS lokalnym wolontariuszom za wspieranie swoimi działaniami pracy Ośrodka. Na te potrzeby zakupiono książki na upominki dla 20 wolontariuszy. Należy zaznaczyć, iż nie każda praca wolontarystyczna była usankcjonowana umową wolontariacką.

W ramach programu kontynuowano działania mające na celu rozwój usług społecznych dla osób starszych. Kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Seniorów „Żyj Godnie”. GOPS na podstawie porozumienia umożliwił Stowarzyszeniu prowadzenie spotkań o charakterze grupy samopomocowej w siedzibie Klubu Integracji Społecznej. Grupa ma charakter otwarty i stanowi stałą ofertę dla seniorów, osób niepełnosprawnych, opiekunów osób z zaburzeniami pamięci, chorych na chorobę Alzheimera i inne choroby otępienne. Również z uwagi na pandemię działalność Stowarzyszenia uległa znacznemu ograniczeniu.

Podczas realizacji Programu Senioralnego w 2020 roku reagowano na bieżąco na potrzeby dotyczące seniorów. Po konsultacjach z pracownikami socjalnymi oraz Starszym Opiekunem Osób Starszych dokonano zakupu paczek dla seniorów. Paczki zawierały najpotrzebniejsze artykuły gospodarstwa domowego, w tym: pościel, koc, termometr bezdotykowy, ciśnieniomierz, termofor, gry oraz produkty spożywcze. W okresie świątecznym po uprzednim rozeznaniu przez pracowników GOPS przekazano 30 paczek seniorom.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej współpracowali z innymi jednostkami organizacyjnymi i pomocniczymi gminy, organizacjami pozarządowymi i instytucjami tj. Biblioteką i Centrum Kultury Gminy Wejherowo, Przedszkolem Publicznym w Bolszewie, Sołtysami, Stowarzyszeniem Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Seniorów Żyj Godnie.

Działania podejmowane w ramach Programu w latach 2018-2020 obrazuje tabela poniżej:

TABELA nr 1. Program senioralny – narastająco

Priorytet	Liczba działań 2018/2019/2020	Nazwa działania	Liczba uczestników 2018/2019/2020
		2018/2019/2020	
Edukacja osób starszych – działania na rzecz poprawy aktywności społecznej osób starszych poprzez różne formy edukacji formalnej i poza formalnej, które pozwalają na aktywne włączenie się w życie społeczności lokalnych.	1/1/1	Warsztaty cyfrowe/Działalność Klubu Seniora w Bieszkowicach/ Działalność Klubu Seniora w Bieszkowicach	19/10/11

Priorytet	Liczba działań 2018/2019/2020	Nazwa działania 2018/2019/2020	Liczba uczestników 2018/2019/2020
Działania zwiększają integrację wewnątrzpokoleniową osób starszych.			
Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz i międzypokoleniową – zakłada rozwój różnych form aktywności dla osób starszych przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej, w tym instytucji kultury (takich jak m. in. Biblioteki publiczne, domy kultury, świetlice) Ponadto poprzez współpracę międzypokoleniową, działania te sprzyjają wzajemnemu rozwojowi umiejętności społecznych również wśród młodszego pokolenia.	4/3/0	Międzypokoleniowe wycieczki do Szymbarka i do Torunia /Międzypokoleniowa wycieczka edukacyjno-integracyjna do Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku	77/48/0
		Międzypokoleniowy wyjazd do Gdańska „Noc Świątyni/Wycieczka edukacyjno-integracyjna do Muzeum- Kaszubskiego Parku Etnograficznego	40/40/0
		Spektakl w WCK z okazji Dnia Seniora/Seans filmowy w WCK z okazji Dnia Seniora	33/50/0
Partycypacja społeczna osób starszych – działania na rzecz zwiększenia udziału osób starszych w życiu społecznym, które będą sprzyjały rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, takie jak wspieranie uczestnictwa i integracji w życiu społecznym/publicznym, włączanie osób starszych w proces tworzenia i funkcjonowania grup obywatelskich oraz organizacji pozarządowych, tworzenie sieci pomocowo-informacyjnej.	2/5/1	Wolontariat „Godzinka dla Malucha”	3/2/0
		Lokalny Wolontariat Opiekuńczy	0/6/6
		Organizacja Międzynarodowego Dnia Wolontariusza	16/16/20
Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne) – działania służące rozwojowi różnych form wsparcia (w formule partnerstwa publiczno-społecznego, w tym realizowane przez organizacje pozarządowe działające w sferze pożytku publicznego społecznych dla osób starszych), poprzez zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych dla osób starszych, zaangażowania opiekunów – wolontariuszy, tworzenie środowiska samopomocy oraz budowa sieci wyszkolonych wolontariuszy.	2/2/2	Zakup paczek dla seniorów wytypowanych ze środowiska przez pracowników socjalnych	35/30/30
		Współpraca ze Stowarzyszeniem Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Seniorów Żyj Godnie	Brak danych z uwagi na rotację grupy

Źródło: opracowanie własne.

3. PODSUMOWANIE

Analiza działań podejmowanych w ramach Programu Senioralnego dla Gminy Wejherowo na lata 2018-2020 wskazuje na chęć partycypacji seniorów w podejmowanych projektach edukacyjnych czy integracyjnych również o znaczeniu międzypokoleniowym. Należy wskazać, iż podejmowane działania spotkały się z aprobatą osób starszych, dlatego wskazane jest rozwijanie idei wspierania osób starszych, celem przeciwdziałania marginalizowania problemów tej sporej pod względem liczebności zbiorowości.

W działaniach edukacyjnych skierowanych do osób starszych w celu poprawy ich aktywności społecznej uczestniczyło 40 osób. Największym zainteresowaniem seniorów cieszyły się wycieczki integracyjne, w których na przestrzeni lat 2018-2020 uczestniczyło łącznie 288 osób. Promując wymianę międzypokoleniową uczestnikami wycieczek i wyjazdów byli zarówno seniorzy, jak i rodziny z dziećmi. Wśród wyjazdów należy wyróżnić Międzypokoleniową wycieczkę do Szymbarka i do Torunia, wycieczkę edukacyjno-integracyjną do Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku czy wycieczkę edukacyjno-integracyjną do Muzeum - Kaszubskiego Parku Etnograficznego.

Z doświadczeń płynących z pracy środowiskowej GOPS wynika, że na terenie naszej gminy mieszkają osoby, które są całkowicie lub częściowo odcięte od kontaktów społecznych, dla których możliwość wyjścia z domu i spotkania się z innymi ludźmi byłaby czynnikiem niezwykle korzystnym, pozwalającym lepiej funkcjonować na co dzień i dłużej utrzymać poprawne samopoczucie oraz zdrowie. Zachodzi konieczność realizacji działań ukierunkowanych na szeroko pojętą aktywizację seniorów gdyż statystyczne wydłużenie życia ludzi sprawia, że wzrost populacji osób starszych w najbliższych latach nie zmieni się, a będzie się pogłębiać.

W trudnym czasie w związku trwającą epidemią COVID -19 niestety działalność usługowa tut. Ośrodka skierowana do osób starszych była w znacznym stopniu okrojona, ale jako priorytetowo traktowano podejmowanie działań informacyjnych, a w przypadku konieczności podejmowano działania zaradcze.

W dobie pandemii w szczególności zwracano uwagę na informacje uzyskane ze środowiska lokalnego w zakresie potrzeb seniorów, poprzez monitoring osób i rodzin objętych usługami świadczeniami, stały kontakt z sołectwami czy organizacjami pozarządowymi. Udzielone wsparcie skupiało się na organizacji usług związanych z dostarczaniem czy zakupem niezbędnych artykułów spożywczych, czy kontaktach z rodzinami w celu pomocy w zapewnieniu lub organizacji opieki. Wypracowane standardy będą w przyszłości wykorzystywane do organizacji usług w miejscu zamieszkania.

Należy przyznać, że działalność ośrodka ogranicza się często do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych – zapewnienia minimalnych środków pozwalających na egzystencję przekazywanych w formie zasiłków, bieżącej pomocy świadczonej w miejscu zamieszkania przez pracowników socjalnych lub pielęgniarce środowiskowe, finansowanie pobytu w placówkach. Beneficjenci nie mają możliwości skorzystania z usług związanych z zaspokajaniem potrzeb wyższego rzędu. Po drugie, w ramach podejmowanych działań marginalizuje się społeczny aspekt pomocy. Podopieczni nie są aktywizowani, nie mają możliwości integrowania się z innymi, wreszcie – często brak im towarzystwa. Niedoceniany jest również aspekt więzi społecznych, zarówno w ujęciu między jak i wewnątrzgeneracyjnym. W tym aspekcie szczególne znaczenie mają działania podejmowane przez organizacje społeczne, wolontariuszy oraz organizacje kościelne, a współpraca w/w instytucji stanowi jeden z głównych elementów wsparcia osób starszych.

Uchwalony program na lata 2021-2024 stanowi kontynuację działań zapoczątkowanych w Programie Senioralnym dla Gminy Wejherowo na lata 2018-2020. Doświadczenia zebrane podczas realizacji pierwszej edycji programu stanowiły podstawę do planowania działań w kolejnych latach. Program Senioralny dla Gminy Wejherowo na lata 2021-2024, tak jak poprzedni Program za działanie priorytetowe wskazuje dążenie do poprawy komfortu i jakości życia osób starszych oraz rozwój lokalnej sieci wsparcia społecznego.

Celem nadrzędnym Programu jest poprawa jakości życia osób starszych poprzez uzyskanie wsparcia w utrzymaniu samodzielności i niezależności oraz włączeniu się w aktywizację społeczną i integrację ze środowiskiem lokalnym, który w szczególności skupiać się będzie na zwiększeniu różnorodności i poprawie jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych. Rekomenduje się dbałość o tworzenie warunków dla integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej osób starszych przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej w celu wzrostu partycypacji społecznej osób starszych i podejmowania działań na rzecz zwiększenia udziału osób starszych w życiu społecznym.

W kolejnym okresie również podejmowane będą działania zwiększenia dostępności, podniesienia jakości usług społecznych oraz wspierania działań na rzecz samopomocy i samoorganizacji osób starszych.